

„Edinost“

Izaja enkrat na dan, razen nedelj in
raznikov, ob 6. uri zvečer.

Naročnina znaša:

Za celo leto 24 kron
za pol leta 12 „
za četrt leta 6 „
za en mesec 2 kroni

Naročnino je plačevati naprej. Na naročbe brez priložene naročnine se uprava ne ozira.

Po tobakarnah v Trstu se prodajajo posamezne številke po 6 stotink (3 nvč.); izven Trsta pa po 8 stotink (4 nvč.).

Telefon št. 870.

Edinost

Glasilo političnega društva „Edinost“ za Primorsko.

V edinosti je moč!

Oglasi

se računajo po vrstah v petitu. Za večkratno naročilo s primernim popustom. Poslana, osmrtnice in javne zahvale domači oglašitvi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništvu. Nefrankovani dopisi se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema upravništvo. Naročnino in oglase je plačevati loco Trst.

Uredništvo in tiskarna se nahajata v ulici Carintia št. 12. Upravništvo, in sprejemanje inseratov v ulici Molin piccolo št. 3, II. nadst.

Izdajatelj in odgovorni urednik Fran Godnik.

Lastnik konsorcij lista „Edinost“.

Natisnila tiskarna konsorcija lista „Edinost“ v Trstu

Impertinentna laž še več impertinentnega „Il Piccolo“.

Malone dan na dan čitamo po italijanskih listih, kako pošiljajo razne bombe med svoje somišljenike, kateri jim seveda vse slepo verjamejo. Mnogo je laži napisalo to italijansko novinstvo v naših pokrajinah, posebno o našem poštenem slovenskem narodu in večkrat je moralo te lažnjive novice tudi preklecati.

To pa se je dogajalo le, če je prinesel kak italijanski list kako gorostasno laž o kaki slovenski osebi. Če se je pa dotična laž dotikala vseh nas Slovanov, potem ni bilo seveda nobenega popravka in čitatelji italijanskih novin so jo morali pogoltniti kakor najčistejšo resnico. Nikdo ni mogel zahtevati, da italijanski list prekliče dotično laž, izvzemši slavno vladu, katera pa se ne zmeni za take stvari, ko se tiče nas Slovanov.

Pred nedavno smo imeli priliko čitati v slavnem »Piccolu« sledeče: »Un cadetto sloveno assassino« — to vse seveda jako debelo tiskano, da pade hitreje v oči. Pod gorime novanim naslovom je opisoval slavn »Piccolo«, kako se je neki kadet v Gradu sprl z raznimi gosti v neki kavarni ali gostilni ter prebol v prepiru jednega gostov z bajonetom. Dotičnik je na to kmalu umrl. Ker nosi dotični kadet slovaško ime — evo vam vršiča po italijanskih in nemških novinah — evo vam Slovence morilca, da, še gorje: »assassina«.

Laž, pravijo pri nas, ima kratke noge, in to je veljalo tudi v tem slučaju. Nemške novine so morale preklecati dotično laž in prinesiti popravek, ker je tako zahtevalo ravnateljstvo dotične kadetne šole, katero je javljalo, da imenovani kadet ni rodom Slovenec in da ne pozna niti besedice slovenski. Če bi slavn »Piccolo« imel le mrvice poštenja, bi bil tudi on prinesel ta popravek, a ni storil tega. Oa hoče dalje slepariti javnost ter pripisovati imenovani umor našemu narodu — on hoče, da njegovi čitatelji dalje živijo v veri, da smo mi narod »assassinov«. Jeden, recimo, samcati slučaj, je hotel nesramni list pripisati našemu narodu kakor navado! Hotel je s tem nekako oprati samega sebe, in pa tudi narod, v katerega imenu hoče govoriti. Jaz mislim, da ga ni naroda na svetu, ki bi imel v svojih vrstah toliko zavrtnih napadalec, toliko assassinov, kakor jih ima ravno italijanski narod. A »Piccolo« bi hotel to lastnost predbacivati našemu narodu, ki je gotovo med najpoštenjimi narodi na svetu. Jaz mislim, da ne bi niti jedna tuja tvornica orožja mogla konkurirati z italijanskimi »assassinii« v izdelovanju stiletov. Seveda si mislijo lažniki a la »Piccolo«: »reci mu, da ti ne poreče« in hajd, izmišljaj, črni, laži, zasramuj nedolžne, samo da lažjše, samega sebe pred javnim menenjem. Tako delati je v stanu samo človek, ki nima srea, ki nima vesti. To je tudi »assassin« in sicer javnega menenja! Da, huji je nego oni z bodalom, kdor brezvestno ubija čast in poštenje celega naroda. Mi n. pr. govorimo o obilici italijanskih assassinov, a ne govorimo, da je italijanski narod assassin!

Napisal sem Vam, cenjeni gospod urednik, teh par vrstic, ker sem menenja, da mi ne smemo molčati na take sleparske laži slavnega »Piccola«, katerim je namen žaliti naš pošten narod, slepariti javno menenje, hujskati in netiti sovraštvo do nas. Na mestu bi bilo, da bi tudi odločilni faktorji zahtevali od tega nesramnega lista, da prekliče gori imenovano še nesramnejšo laž.

Take se laži vrsté v laškem novinstvu vsaki in vsaki dan o našem narodu. Samo

da kedo nosi slovensko ime in da je kaj zakrivil, takoj je prosluli »Piccolo« tu, ki bi hotel dotični pogrešek navaliti vsemu narodu slovenskemu na hrbet. »Ecco un altro sloveno« — če tudi je ta njegov največji pristaš, samo da nosi slovensko ime! Koliko in koliko tisočev rojenih Slovencev se slovenskimi imeni je v Trstu, ki so pa vsi na strani »Piccola«! Ti so mu vsi dobri, dokler sledi njemu in njegovi stranki in dokler ne napravijo nikakega prestopka; do tedaj ni Slovencev v Trstu. Če pa je kedo, recimo po domače, kaj nakadil, evo vam »Piccola«: »un sloveno«, »un altro sloveno«! V tem slučaju pa je Slovencev v Trstu.

Slavnega »Piccola« bi pa rad še nekaj povprašal ob tej priliki: Žerjal je najbrže slovensko ime; Žerjal, o katerem je govor, je najbrže tudi rodom Slovenec. Kaj da je po mišljenju, tega seveda ne vemo. »Piccolo« pa gotovo ve to prav dobro. Daj no, govori dragi naš »Malček«, govori dragi »Piccolo«, je-li Žerjal tvoj somišljenik, ker nisi hotel prinesiti nikake novice o tisti zanimivi in vsem poznani pravdi contra Angeli in ženi mu Žerjal!! Tu si imel priliko govoriti o Slovincu — imel si priliko predbaciti našemu narodu tudi nekaj, kar mu sicer ni prirodno, kakor mu tudi tvoje assassinstvo ni prirodno. No, vsejedno mi ne zamerimo tega slavnemu »Piccolu«, ker je on bržkone menenja, da žena, čim se je omožila, nima nobene pravice več do lastnega naroda — da ni več člen istega, nego da pripada onemu narodu, kateremu pripada njen mož. Radi tega menda ni hotel »Piccolo« govoriti o Slovincu Žerjalu.

I. S. F.

Politični pregled.

V TRSTU, dne 22. oktobra 1900

H krizi. Kakor znano so se takoj, ko je vitez Jaworski z mogočno besedo proglasil, da prejšnje večine ni več, združili češki veleposestniki, »Slovanska krščansko-narodna zveza« in centrum — v posebno zavezo, v nadi, da bo kristalizacijska točka za zopetno združenje strank desnica. Kakor posnemamo iz poročil z Dunaja, se zasnovatelji te zaveze še vedno nadajajo, da prej ali slej dosežejo svoj postavljeni cilj. Te dni so se namreč na Dunaju — na povabilo eksekutivnega odbora čeških veleposestnikov — zbrali zastopniki gori imenovanih skupin, da se dogovorijo o bodoči taktiki in da utrdijo medsebojne razmere.

Praška »Politik« je uverjena, da bodo s to zavezo morali računati Nemci in vsaka vlada, kar se pokaže takoj po sestanku državnega zbora.

Volilno gibanje. Sedaj je stopila na plano se svojim volilnim manifestom ona stranka ki ima vso zaslombo v birokraciji in visokem vojaštvu in skombo nobene v narodu. To je nemškoliberalna, ali, kakor se imenuje v novejšem času, nemško napredna stranka. Spis je jako kratek, tako kratek, da smo še malo čitali tako kratkih volilnih manifestov. Ali že ta ozek okvir priča, da gospoda znajo z nesramnostjo v trditvah in zahtevanjih bogato nadomeščati, kar jim nedostaja na notranji vrednosti. Pravijo, da že bližnja bodočnost dokaže, ali Avstrija ostane edinstvena država, ali pa se razbije v odlomke, in bo izročena slovanski diktaturi! Sedaj da gre za obstanek Avstrije. — Torej sedaj vemo: če nemški liberalci o prihodnjih volitvah ne dobe zadostno mandatov, bo Avstrija zgubljena!! To je res že skrajna nesramnost, ako stranka, ki nima nikogar za seboj, in ki je sestavljena iz samih generalov brez armade — kajti pod pojmom »narod« ne moremo umeti par stotin krivonosih in krivo-

nogih borzijancev, vrste okostenelih birokratov in pa nekaj nemškovalnih generalov — hoče diktirati in zahteva, naj bi vlada bila izvrševalnica njene volje.

In nič več in nič manje zahteva tudi omenjeni manifest, ko govori o sodelovanju »svojih ciljev svesti si vladi« in »vestnem ljudskemu zastopu«. Da ti korenjaški — mardodžji, hodeč le ob generalskih, birokratiških in — policijskih bergljah, zahtevajo uzakonjenje nemškega državnega jezika, to se umeje ob sebi... In po tej zahtevi moremo meriti tudi stopinjo njih lojalnosti do države, kajti to morajo vedeti, da večina prebivalstva nikdar ne privoli v to zahtevo in da bi nje eventualno nasilno uresničenje neizogibno dovelo do pretresljajev, katerim bi sledila katastrofa. Ijudje s takimi zahtevami pa še hodijo okolo v plašču državo vzdržujoče stranke! Ali to ni še najhuje. Najhuje je, da izvestni faktorji, kakor smo jih označili, še delajo asistenco taki nepatriotični igri.

Nemškonacionalen glas o avstrijskem problemu. To je res bela vrana: človek, ki z nemškonacionalnega stališča vsaj relativno pametno in pošteno sodi o avstrijskem problemu in ki se ne tepe z resnico. Prijateljska roka nam je doposlala berlinski list »Gegenwart«, v katerem čitamo članek publicista Julija Patzelta: Bosansko vprašanje in avstrijski problem.

Že takoj začetkom članka nas je — iz takega vira!! — presenetila izjava, da izjava Stadlerjeva je bila morda formalno nedopustna, ali iz tega ni smeti sklepati, da je misel združenja Bosne s Hrvatsko sama in sploh nedopustna.

Potem dokazuje, kako se je Avstro-Ogerska morala potegniti za mandat za okupacijo. Habsburška monarhija stremi po vsej pravici po razširjenju svojega območja na jugovzhod, da se odškoduje za to, kar je leta 1866. zgubila na Severovzhodu. Avktor priznava, da so Madžari zato toli nasprotni vsaki aktivni politiki na Vzhodu, ker se boje za voditeljni položaj, ki ga imajo vsled duvalistiške ustave, Nemci pa, ker se boje za svojo hegemonijo v tej državi. Nadalje pravi, da je doktrinarizem nemških liberalcev, ki podpirajo madjarsko vztočno politiko, kriv, da monarhija ne le da ni storila korak dalje za utrjenje svoje moči na Vzhodu, ampak je še izgubila na svojem ugledu v balkanskih deželah. Dosedanja politika v Bosni je bila taka, da je hujskala jedne proti drugim. Pred kakim letom duij pa je v tej politiki nastala sprememba. Pritisk uprave na Hrvate je odnehal. A kmalu se je v Pešti začela reakcija na to. Tudi ukor Stadlerju je znak te reakcije.

Po virtuočno izkoriščenem zistemu prevare in laži se je sicer oblastnikom v Pešti posrečilo, da so madjarsko narodnost prikazivali kakor nekako mirno točko v valovanju prikazni, kakor nositeljice evropske kulture in mirovne misli proti azijatstvu, če pa stvar pogledamo od bližje, razpada v nič in vidimo le malenkostno sebično politiko, ki se ne bo mogla trajno upirati zgodovinskim potrebam.

Nemci, ki so se upirali okupaciji, pa prezirajo prevrat, ki se je z letoma 1866 in 1877 izvršil v Evropi; oni prezirajo, da po Kraljevem Gradu in Sedanu hegemonija Nemcev v Avstriji na podlagi centralistiškega zistema ni več mogoča. Nemci so — ravno se svojega narodnega stališča — grešili, ker se niso identificirali s stremljenji krone v vztočni politiki, ker s tem bi si bili najboljše zagotovili političsko vodstvo v skupni monarhiji. Okupacije niso mogli preprečiti, pač pa so dosegli, da se je leto po tem razbila nemška hegemonija. Že Bismarck je očital avstrijskim Nemcem, da niso umeli

svoje naloge, ker so tirali nemško-avstrijsko mesto nemško-narodne politike. Nemško-avstrijska politika — pravi — mora priti v navskrižje z interesi dinastije in monarhije, ker na svojem zadnjem koncu izhaja vsikdar v nasilno gospodstvo nemške manjšine, negira kulturni in političski poklic obdonavske države na Vzhodu in s tem ovira nje naravni razvoj. Nemci pa morajo tirati narodno politiko in morajo biti že radi stremljenj Rusije za aktivno vztočno politiko. S centralistiško doktrino treba prenehati. Le po pripoznanju načela narodne avtonomije v lastnih mejah — katero pa je možno uresničiti jedino le na federalistiški podlagi — more monarhija dobiti možnost, da balkanske narode privabi k sebi in jih zveže v veliko federacijo, ki bi bila v stanu protiviti se pritisku Rusije. Le tako je možno balkanski polnotok odtegniti uplivu Rusije, ako se povspešuje narodni in političski razvoj balkanskih narodov in se zapadni Slovani organizirajo proti vztočnim. Kdor hoče, da stopi Dalmacija v posebno razmerje, ta mora tudi hoteti državnopravno združenje Jugoslovanov monarhije. Nemci bi le pridobili od tega, ker bi s tem svojo narodno politiko spojili z državo.

To vse je, kakor se vidi, pisano se stališča nemških koristi, ali je vsaj pametno ter priča, da avktor — misli!! Zlasti pa je to izborna lekcija onim, ki so toli mrevrarili takomenovano Stadlerjevo afero.

Tržaške vesti.

Pogreba pok. Frana Košute v sv. Križu, ki se je vršil minoli petek, se je udeležila velika množica ljudstva: domačinov in iz bližnjih krajev, kakor iz Nabrežine, Rojana, Proseka itd. Posebno Nabrežina je bila mnogoštevilno zastopana. Domače pevsko društvo »Skala« je pelo v cerkvi in na grobu. Sprevod je vodil domači župnik v spremstvu župnikov s Proseka in Nabrežine. Ta vsestranski pojav sožalja priča o velikem ugledu, ki ga uživa rodbina pokojnikov.

Nov zdravnik. Dr. Peter Vraginčan je dobil dovoljenje, da sme izvrševati v Trstu zdravniško prakso.

Računi so sklenjeni! Gospod Kristan je vskliknil na shodu minolega petka, da sedaj so sklenjeni računi med njim in nami ter je slovesno proglasil bojkot našega lista.

Kdor čita naš list, nam mora pripoznati, da smo ravno nasproti Kristanu mi šli do skrajne meje obzirnosti, imajoči vedno pred očmi dejstvo, da so on in oni, ki hodijo za njim, vendar-le kri naše krvi, meso našega mesa, da so sestavni del našega življa v Trstu. O naši obzirnosti do teh naših slovenskih političnih drugomisležnikov je pač kričeeč dokaz dejstvo, da nismo do danes ziniti ni žal-bese do kandidaturi Kristana za peto kurijo v Istri in na Goriškem.

A v notici o štrajku železničarjev, po kateri je Kristan pograbil z vso srditostjo svojo, je ni bilo niti jedne same besede, ki bi bila naperjena, da še več: ki bi se tudi s soističnim zavijanjem dajala prikazivati kakor naperjena bodisi proti štrajkaveem, bodisi proti osebi Kristanovi!

In vendar nam je mož zagromel, da so računi sklenjeni med nam in njimi in je slovesno napovedal bojkot našega lista.

Računi so torej sklenjeni! Gosp. Kristan je hotel tako, pa — bodi tako! Rokavica je bila vržena, in mi smo jo pobrali! Mi smo bili pozvani v boj, a mi bi bili šeme in ne možje, ako ne bi izvojevali tega boja.

G. Kristan si je bržkone krivo tolmačil našo obzirnost; menil je gotovo, da je to slabost ali celo strah pred njim. Mi pa mu hočemo dokazati, da ne poznamo strahu pred

njim, kakor ga ne poznamo pred nikomur. Našega odpora nam torej niti najbolj prijatelj Kristanov ne more škoditi v zlo, saj je on sam hotel tako. Tu l' as v oulu, George Dandin!

Štrajk železničarjev je nehal. Z današnjim dnevom so prišli zopet na delo vsi štrajkoveci. Južna železnica je privolila akordantom dnino 2 kroni oziroma 2 kroni 20 stot., katero bodo dobivali ne glede na to, ali je delo ali ni delo, samo da so se zglašili zjutraj na delo. Glede nadaljnjih zahtev se bodo vršila pogajanja in so odšli posebni odposlanci na Dunaj. Mi ponavljamo svojo željo, da bi se ves spor rešil v zadovoljstvo delavcev. Uprava južne železnice naj ne pozabi, da vsakemu delu gre zaslužen plačilo, naj ne pozabi, kako naporno delo morajo vršiti ti ljudje in kolika nevarnost in odgovornost je spojena s tem delom, tako, da so poleg svojega truda vedno z jedno nogo v grobu in z drugo — v zaporu!

Kdo se je zaletel v hrbet? Neki socialistiški agitator je kričal na shodu minolega petka, da smo štrajkovecem »in den Rücken gefallen«, da smo se jim v usodnem trenutku zaleteli v hrbet!

Da je to grda laž in nesramna kleveta, to je jasno kakor beli dan in nočemo dokazovati dalje.

Ali v hrbet se je zaletel nekdo drugi. Socialistiški kolovodje so se s svojimi napadi, s svojo agitacijo proti našemu kandidatu, z neosnovanim blatenjem narodnih voditeljev v hrbet — svojemu lastnemu narodu! V trenutkih, ko so se ljuti sovragi zakleli, da strô ta naš narod, v trenutkih, ko se je vse, kar reprezentira moč in oblast, postavilo na stran teh naših ljutih sovragov, v trenutkih, ko se naš narod mora pripravljati na obupno borbo za vse, kar mu je sveto in drago, za svoj narodni in politični in s tema zvezani gospodarski obstanek, v takih kritičnih trenutkih so socialistični agitatorji brezčutno uprizorili gonjo proti voditeljem naroda! Ti gonji je očeviden namen, izpodkopati veljavo in ugled voditeljstva in na ta način porušiti narodno organizacijo, da bi desorginizirani stali nasproti od glave do nog oboroženi sovražni vojski! Da imajo ti ljudje le iskrico ljubezni do svojega naroda, ne bi bili uprizorili te gonje baš v tem trenutku. Gospodje nam govorijo, da moramo do vsega sveta gojiti ljubezen in usmiljenje. Dobro, prav tako; ali če že moram imeti usmiljenje z vsem svetom, moram je imeti v prvi vrsti s svojem!! — Oni nam tudi mnogo govorijo o slobodi in kulturi, a nečejo videti, kako se njih lastnemu narodu zabranjuje sleherni slobodni dih in kako njih lastni narod trpi pod brutalnostjo, ki izključuje — kulturo! Da imajo ti ljudje le iskrico čuta in usmiljenja do lastne krvi, bi zadoščala ta iskrica, da bi vsaj v takih trenutkih zmagovala nad strankarsko koristjo. Ali te iskric ne v njih, drugače ne bi se bili mogli v toli nevarnih časih zagnati v hrbet — lastnemu narodu!!

Nekaj, kar kriči! Da, to kriči, to, da so naši socialisti vse te dni napenjali svoja pljuča za napade na lastne rojake, da bi na le-te navalili svojo odgovornost za eventualni neuspeh štrajka železničarjev, dočim niso ni dvajseti del svojih besed posvečali faktorjem, katerim bi bila v prvi dolžnost in ki imajo tudi tisočkrat več moči, nego je imamo mi, za izdatno pritiskanje na upravo južne železnice. Z nami so imeli vse polno posla, proti nam so hujskali siromašne delavce, dočim se skora niso spominjali ni vlade, ni obrtne oblasti, ni občine, ni trgovinske zbornice. Tej poslednji posebnosti bi bila dolžnost, da bi naj-energičneje posegla vmes, ker po štrajku so bile velike koristi trgovine najobčutnejše prizadete. Tem faktorjem je bila dolžnost in imajo tudi moč za pritisk, da bi se štrajk dovoljno rešil.

Voditelji socialnih demokratov pa niso imeli časa misliti na to, ker so imeli preveč posla z »Edinostjo« in — Gregorinom in Rybářem!! To — kriči!

Laž! Iz krogov železniških delavcev smo zvedeli sledeče: Ko se je sklepalo o tem, ali se ima stopiti v štrajk, oglašil se je neki delavec ter menil, da-li bi ne bilo dobro, če bi se delavci oglašili tudi pri vodstvu pol. društva »Edinost« ter skušali zanimati uplívne osebe v odboru imenovanega društva, da bi se iste potegnile za delavce. Kristan je odgovoril na to, da sta že bila on in g. Kopač pri »Edinosti«, a tam da so jima rekli, da imajo — drugih skrbi!!!

Relata refero! Ako je to res, moramo slovesno izjaviti, da pri odboru pol. društva

»Edinost« kakor tudi pri našem listu ni bilo niti Kristana, niti Kopača!

Naš odgovor. Iz delavskih krogov nam pišejo: Nikdar še nisem slišal kakega laškega socialdemokrata, da bi javno napadal narod svoj, kakor je to storil te dni slovenski pisatelj Etbin Kristan! Ta mož, slovenske matere sin, se ni sramoval sumničiti našega kandidata za V. kurijo z najpodlejšem prebacevanjem, češ: tega nočemo, ker se je dal imenovati častnim členom veteranskega društva! Mož se bo morda sedaj zvijsal, da ni trdil tega o gotovih osebah, ampak da je govoril na splošno? Jaz, kakor resničen delavec, pa najodločneje zahtevam, naj mi Kristan imenuje le enega naših prvakov, ki je potrošil 100 ali 200 gold. za častno členstvo pri enem ali drugem društvu, drugače ga bom smatral za človeka, ki vedoma govori nerresnico. Naši prvaki niso še nikdar lovili delavskih desetice ali »flik«, da bi si z njimi špogali razne zabave, kakor dela to marsikdo, ki prebaceva nam in našim voditeljem neko izmозgovanje delavstva!

Jaz in večina mojih tovarišev, narodnih delavcev, smo že žrtvovali manje ali več svote za socialnodemokratičnega moloha, ali ko smo sprevideali, da se tu vse vrti le okolo izvestnih oseb, smo obrnili hrbet tem — osrečevateljem delavstva.

Tudi sedaj je par stotin ljudi, ki hodijo ista pota, katera smo hodili nekdanj mi, ali uverjen sem, da pride dan, ko sprevidijo tudi oni, kakor smo sprevideali mi!

Železniški uslužbenec imajo med sabo pametnih delavskih moči, ki gotovo ne potrebujejo nikogar, da bi jim, mesto o njih vitalnih interesih, govoril o — volitvah in da jim v času, ko se bje borba za kruh, za biti ali ne biti, da jim v tem usodnem trenutku priporoča slovenskega odpadnika in laži-socialista Učekarja za poslanca V. kurije! Sram bi moralo biti vsakogar, ki v takih trenutkih našo kri ščuva proti svojim lastnim bratom in v gotovosti, da s tem čisto nič ne koristi interesom istega zaslepljenega delavstva! Posel, ki ga je opravila tak človek, je nesrečna služba, služba uničevanja našega revnega naroda! Mi narodni delavci se gotovo ne prodamo, ampak hočemo po svoji moči pomagati, da se našim bratom, uslužbenecem na železnici, zboljša stanje in se ne nemimo za to, da so nekateri istih, zapeljani v to, klicali: Ven z »Edinostjo«, ven z narodnjaštvom!

Ti zavedeni reveži so nas z gorjačo, mi pa jim bomo odgovarjali z delom usmiljenja. Delavce.

Socialni demokrati ne bojkotirajo »Edinosti« še le od večerj! Neki železniški delavec, katerega poznamo kakor poštenjaka in čegar ime je v našem uredništvu na razpolago, nam pripoveduje: Nedavno sem kupil v neki tobakarni »Edinost«. Zraven je prišel eden iz Kristan-Kopačeve garde. Ta apostol mi je vzel »Edinost« iz rok, češ: »To čitaš ti? Kje imaš »Rdeči prapor«?». Odgovoril sem mu, da kupujem tudi »R. prapore«. Če bi isti izhajal vsaki dan, kakor »Edinost«, kupil bi ga morda vsaki dan. Na to me je mrmraje pustil.

Iz tega je jasno, da soc. demokrati bojkotirajo naš list že dlje časa — a brezuspešno. Razsodni delavci, ki znajo sami čitati in misliti, razločujejo med našim listom in med slovenski pisanim glasilom internacijskega, ki služijo — italijanski kliki.

Sodrug iz Kalabrije! Neki delavec nam piše: Povejte onemu elegantnemu gospodiču, ki se piše za Kristana in ki o vsaki priliki brani Kalabreže, med tem ko blati svoj narod in njega sinove — povejte mu, da se lepo zahvaljujemo za take nauke! Te dni je prišlo v skladišče lesa, kjer delam jaz, krdelo laških polentarjev, ki so vprašali po gospodarju. In ko se jim je isti predstavil, so se ponudili za 1 gld. (eden goldinar) na dan, med tem ko služimo mi 1 gl. 70 nvč. Gospodar je prišel k nam in nam povedal, kaj so hoteli Kalabreži.

Mi smo odgovorili, da naj jih le vzame, ali naj pazi na posledice! Na zadnje so polentarji odšli, od koder so prišli! Sedaj pa nam prihaja kakov Kristan, ter nam propoveduje o bratstvu s temi ljudmi, ki nam trgajo kruh iz-pred ust!

Mi — mo sami ljudje, nam ne treba še le pripovedovati, da so oni, ki hodijo po svetu, potrebni kruha, ali prvi smo mi in še le ko bi nam (kar pa se ne dogaja) preostajalo dela, naj delajo zraven nas še drugi, inozemci! Sicer pa: o delavcih naj sodi delavec, ne pa človek, ki ne ve, kaj se pravi — delo!

»Edinost« v službi južne železnice — in krona »Edinostine« perfidije. Pod temi zaglavji nas napada Kristanovo glasilo »Delavec« — Rdeči prapor« v svoji številki od 20. t. m. Danes nam ne dopušča prostor, jutri pa odgovorimo gospodu Kristanu na podlagi stenografičnih beležk našega poročevalca.

Schuftige Hunde — hinausprügeln. Da bodo naši čitatelji vedeli, kako govorijo socialno-demokratiški agenti, naj podamo te le evetke iz govora nekega bivšega železničarja, kakor pravi, Čeha po rodu, ki je v petek z mogočnim »bierbassom« tako-le rohnol proti »Edinosti« in njenim voditeljem:

»Werte Genossen! Auch ich muss mich, wie mein Vorredner, mit diesem Blattel, »Edinost« genannt, beschäftigen.... Diese schuftigen Hunde, die auch heute hier anwesend sind — mögen sie es ad notam nehmen — sind nachträglich unter euch gekommen und haben erklärt: Wir Slovenen haben ein gutes Herz für euch, slovenische Arbeiter. Hinter unserem Rücken sind sie aber zum Freunde der Slovenen, zum Stationschef gegangen und haben mit ihm conferirt, wie man euch den Garaus machen soll. Ich bin kein aggressiver Mensch, aber diese Leute sollt ihr hinausprügeln, wenn sie unter euch kommen.... Končno je nam vsem, kar nas ni socialnih demokratov, obečal: »dass sich diese schuftige Millionengesellschaft an den Arbeitern den Schädel zerbricht«.

Laži, zapodene v tej »Brandrede«, smo zavrnilo že zadnjič. Konstatiramo le na čast slovenskega delavstva, da niso smatrali našega poročevalca za lopovskega ali capinskega psa (»schuftiger Hund«), da ga tudi niso z batinami zbili na cesto (hinausprügeln), ampak da so ga pustili govoriti ter so mu mnogi njih celo ploskali in klicali »živio«, ko jih je opominjal, naj bodo složni v tem osodolnem trenutku, ter jim želeli, da zmagajo v svojih opravičenih zahtevah ter — da bi tudi oni živjeli z mago!

Zatrjeval jim je, da »Edinost« ni nikdar imela namena, delati razpor med stavkarji in da je laž, če kdo trdi, da je »Edinost« poslala med stavkarje dva agenta, ki naj bi napravila razdor med delavci.

Delavci so vzeli to na znanje, in da ni Kristanovega štaba, in njegovega hujskanja, bili bi tudi somišljeniki Kristanovi, kakor vsi ostali naši delavci, prepričani, da je »Edinost« za delavce, ali istotako odločno proti internacijskemu socialnim demokratom!

Napredek! Vi, gospod urednik, pišete v sobotni »Edinosti«, da se je in sicer z »zde« in »tukaj« vprašanjem zanesla politika tudi v vojaštvo. Podpisani Vam morem zagotoviti, da smo že nekoliko napredovali v tem pogledu. Evo dokaza: Dne 16. t. m. smo bili na kontrolnem shodu v ulici Madonna del mare. Bilo nas je kakih 60 črnovojnikov v vrstah, ko je stopil pred nas neki uradnik s tem le ukazom (izrečenem v laščini): »Gospodje, tukaj se ne sme odgovoriti v slovenskem jeziku — ker je vojaški poveljni jezik le nemški — in italijanski?! Kedor bi torej odgovoril v slovenskem jeziku, bo takoj kaznovan s 3 dnevi zavora!!!« Kedo je bil ta uradnik, ne vem. Bil je v civilu, kar dokazuje, da ni to vojaška oseba. Moral je torej biti eden magistratnih uradnikov.

Vidite, da smo napredovali ker je sedaj zraven nemškega še italijanski jezik »armeesprache«.

Ivan Ščuka.

»Avanti« — glasilo slovenskih socialnih demokratov, laže, ko govori o našem sotrudniku Klemenčiču, ki je baje prišel v petek na shod socialnih demokratov z namenom, da bi sejal prepričanje ter razdvojil stavkarje. Naš sotrudnik je stal na stolu ter govoril glasno dovolj, da ga je slišalo na stotine oseb, ki pač ne bodo mogle tajiti, da jih je opominjal k slogi!

Gospodo voditelje naših socialnih demokratov opozarjamo, naj drugič obveščajo svoje glasilo točneje o stvareh, ki se gode na njih shodih, sicer mora začeti tudi v njih lastnem krogu pešati vera v njih glasilo in v resničoljubnost voditeljev.

Kdo je »spia«? Neki pristaš socialnodemokratične stranke, je v soboto večer v gostilni »alla Cantina Istriana« govoril jako malo častno o nekem vodji tuk. slovenskih socialistov, katerega je imenoval mej drugim »spio«, ker da je o neki priliki izdal sklepe delavcev — delodajalcem.

Ker je stvar taka, da bi dotičnik — ako mu je kaj do časti moral tožiti obdolževalca — zamočimo imena.

»Mlinar in njegova hči«. V št. 236 »Edinosti« je bilo čitati, da ženska podružnica družbe sv. Cirila in Metoda uprizori trikrat zaporedoma gori navedeno igro. Nam se ne zdi napačna ta misel, s posebnim ozirom na to, da je ta igra priljubljena občinstvu. Ker pa poznamo tržaško-svetoivanske dramatike — diletante, katere smo videli že večkrat nastopati v raznih igrah z jako lepim vspehom — želeli bi, da bi nam uprizorili tudi kako modernejšo in novejšo igro, česar v Trstu sploh nismo še imeli. Res je, da nimamo gledališča, ne prikladnih dvoran, vsled česar je v mestu zabranjena uprizoritev takih iger, zato pa je treba, da si pomagamo kakor moremo ter bi svetovali našim gledališkim diletantom, naj bi dajali take predstave v Barkovljah, pri sv. Ivanu in v Škledaju. Ščasoma bi se lahko ustanovilo dramatično društvo in to naj bi po možnosti dajalo take predstave vsako nedeljo.

Če so tu v Trstu za časa sezone redno odprta štiri gledališča, kjer se predstavlja vsaki večer, brez onih malih zabav a la »Café Chantant« — kaj ne bi tudi lahko obstajalo primerno dramatično društvo. Naše občinstvo prav rado posluša dramatične predstave in dokler ne bo teh redno, bo naš razvoj jako zaprečen.

Lepo bi bilo, ko bi se take predstave dajale tudi ob nedeljah popoldne, kajti takih predstav bi se gotovo udeleževalo na stotine našega bolj priprostelega ljudstva.

Kar vas je torej, ki se zimate in ki ste sposobni za dramatiko, poprimite se te ideje z veseljem in gotovo dosežete lepih uspehov v razvoj našega naroda v vsakem obziru.

Več ljubiteljev dramatike.

Lažnjivi pokliki! Lahonski listi brez izjeme morajo lagati 99-krat na dan, ker drugače bi ne mogli izhajati. Sobotni »Pavliha« z lesnega trga opisuje razpravo o izgrelih pri sv. Jakobu. Izjava čast. gosp. Vasselli-ja mu ne gre prav v smislu, v katerem je bila izgovorjena. Vaselli je rekel, da je slišal pod oknom svojega stanovanja vpitje, »vun našo bandero« (doslovno) in pa »Poreho di ščavo« (doslovno) Kako je lažnjivi ključke umel besedi »por-hi italiani« namesto »poreo di ščavo«, to ume le on, ki je mojster v takem poslu.

Priča Stanič ima 12 let, kar je povedal dovolj glasno, a gornji »resnicoljub« piše, da ima 15 let! Ni-li tu kak nepošten namenček, kaj?!

Gospa B. je kategorično trdila in po svojem branitelju tudi predlagala priče v dokaz, da ni klicala »fora italiani«, a najnovejši sinček prastare kulture piše, da je ista priznala, da je kričala »fora italiani«! Kako lepo je lagati, osobito ako ni nikogar, ki bi tem gospodičem dal po — prstih!

Ubogi laški čitatelji!!

Prošnja. Minoli teden je umrl narodni delavec Anton Kariž. Žena pokojnega, ki je ob enem mati dveh malih otročičev, nas prosi, naj jo priporočimo vsem onim, ki pošiljajo kosila v tovarne, naj se je usmilijo in jej dajo s tem zaslužka, da bo mogla preživeti sebe in otročiča. Prosimo torej vse dotičnike naj pomagajo revni udovi.

Kdor želi storiti delo usmiljenja naj se obrne v ulico Montecucco št. 16.

Dogodki pri sv. Jakobu povodom procesije sv. Rešnjega Telesa pred sodiščem. (Zvršetek.) O tej priliki da je rekel Seražin, kazaje na krstni kamen: »Tu bomo vse Lahe pokopali«, kar sta pritrdila cerkovnika Halbič in Stanič. Halbič je sicer tajil na redarstvu omenjene besede, kar je toril tudi Stanič.

Priča pravi, da je bil Seražin vedno prvi za ščuvanje, znal pa je skrivati to. Ko se mu je približala priča, je govoril le o hišah in posestvih!

Predsednik je vprašal Seražina, ima li kaj prigovarjati, na kar je Seražin odgovoril:

Bil sem na dan pred procesijo v cerkvi, kjer pa nisem govoril besed, ki se mi podtikujejo. Kar se tiče pribijanja želez, sem bil prej pri gospodu župniku, kateri mi je dal dovoljenje v to.

Ker so v zapisniku besede: »Le-te bomo vsi laški zakopali«, izjavlja branitelj dr. Rybář, da je to neslovensko, kar priča, da se to ni govorilo, ali da se govornika ni umelo.

V dvorano je vstopil priča Halbič, cerkovniški pomočnik, ki je revež slep na obe oči. Ta izjavlja, da pozna Seražina že mnogo let in da on ni slišal Seražina izustiti inkriminiranih besed.

To mu je povedal Stanič, kateremu pa ne gre nobena vera, ker je »mezzo maturo« (na pol neumen) in kateremu tudi v zakristiji nobeden ne veruje! Priča je slišal, da se govorilo o nasilnem vzetju zastave, ali ker je slep, ne pozna nikogar.

Državni pravdnik predlaga, naj se še tekom razprave zasliši gori omenjeni Stanič. Dr. Rybář nima nič proti temu, da se stvar pojasni in da pride resnica na dan. Čudi se pa, da ni državno pravdnikstvo že v obtožnici pozvalo omenjeno pričo.

Tu so razpravo prekinili za 20 minut. Ko se je razprava zopet pričela, prijavil je predsednik, da je dal pozvati Staniča, ki je že zunaj.

Tu je čital gospod predsednik celo kopo aktov, izmed katerih naj omenim sledeče: Hrvatini in Pelicon, delavca v Lloydovem arsenalu, potrjata, da je Hlača podvržen neki bolezni, ki ga — ko ga je prišla — meče ob tla.

Predsednik Hlači: Vi Hlača ste miren, ko vas pograblja vaša bolezen, tako zagotavlja vaši priči. Hlača: Da, jaz se miren, ako se mi pomaga z mrzlo vodo, ali oni dan se me je vlačilo.

Neki Domenik Bullo, kapelan, je slišal o »strašanski« agitaciji, ki jo vodijo agitatorji Seražin, Stemberger in drugi. On nesmatra bratovščine sv. Cirila in Metoda za cerkveno, da-si je škofijstvo izjavilo, da je taka!

Hrvatini Anton, župnik pri sv. Jakobu, ne priznaje v svoji pismeni izjavi družbe za cerkveno, ker ni on predsednik iste, ker se ista ne ravna po predpisih ostalih bratovščin itd. Tu je ta »miroljubni« (!) in »resnicoljubni« župnik napadal in žalil poštenjake Luko Seražina, Ante Stembergerja, Miha Hrvatina in druge. Ta pismena priča trdi z vso gotovostjo (!), da so gori omenjeni veljaki in poštenjaki glavni provzročitelji vseh nemirov! Stemberger da se peča mnogo več s politiko, nego s cerkvijo!!

(Ta gospod župnik je božji namestnik, ki zasluži — vse priznanje!)

Dr. Rybář predlaga, naj se prečita tudi oni del odloka, ki ga je izdalo škofijstvo o tej aferi, iz katerega bo razvidno, da ni tam nikake prepovedi, ampak da je le izražena prošnja do bratovščine. Želi tudi, naj se konstatira, da škofijstvo priznava bratovščino sv. Cirila in Metoda za cerkveno družbo. Branitelj je rekel dalje:

Slavni sodni dvor se je gotovo prepričal, da tu ni govora o kaki cerkveni prepovedi, da tu ni govora niti o kaki prepovedi od politične oblasti — katera nima niti pravice mešati se v take reči — da je torej neka druga oseba, ki bi morala odgovarjati za vse to!

Nato so prečitali izpovedbo priče redarja Prodana, ki izjavlja: Jaz sem bil določen nekoliko pred sv. Telesom, da poizvedujem v civilu po gostilnah ter da sporočim potem, kaj se govori med ljudstvom. V nedeljo pred procesijo sem bil na vrtu družbe sv. Cirila in Metoda, kjer je bila neka veselica. Tam sem čul, da vse zabavlja čez župnika Hrvatina. Priča izjavlja dalje, da je hodil od mize do mize, da bi poizvedel javno mnenje. Dva dni pred procesijo je bil priča pri Babiču, ki mu je rekel: »Zastava mora ven!« Priča je tudi izvedel, da so nekateri delavci iz neke velike tovarne izjavili, da so pripravljeni preliti zadnjo kapljo krvi za zastavo bratovščine sv. Cirila in Metoda, ne more pa imenovati osebe, ki mu je to povedala! Dr. Rybář je predložil, naj se prečita izjava priče Fišič Ane, na katero se je župnik Hrvatini, največ skliceval. V tej izjavi priča taji, da bi bila govorilaz župnikom glede te afere! Ni torej slišala nikakega ščuvanja od kogar si bodi!

Na to je vstopil že omenjeni »maturlo« Stanič Karol, sin Terezije Stanič star 12 let. (Priča Kumin je trdil malo prej, da ima Stanič 15 let, ker da je velik!)

Priča je zelo prestrašen, odgovarja pa določeno na stavljena mu vprašanja: Ši signor. (Da gospod.)

Pričane ve ni česar o Seražinu, tudi inkriminiranih besed ni slišal! Slišal je pa besede »Lahi li«, iz česar je izvajal besede: »bomo vas Lahe pokopali« in pri tem je ostal, da-si sta ga opetovano skušala g. predsednik in detektiv Kumin.

Dr. Rybář predlaga ponovno 4 priče, ki dokažejo, da Ivanka Bezek ni upila »fora i Taliani« ampak le: »Ven našo zastavo in živio Slovenci«.

Sodni dvor se je umaknil za par minut ter se je vrnil z izjavo, katero je prečital predsednik, da odklanja toliko priče za Ivanko Bezek, kolikor sodne izvedence o bolezni obtoženca Hlače in sploh vse zahteve branitelja.

Državni pravdnik je v daljšem govoru zastopal obtožnico, ter se pridružil g. župniku Hrvatinu v obžalovanju dogodivših se činov.

Navajal je kakor obtoževalno okolnost, da bi se bilo lahko dogodilo večjih in groznejših zločinov ter je prepuščal navajanje olajšujočih okoliščin gospodu nasprotniku dr. Rybāru.

Dr. Rybář je bil uprav diven v obrambnem govoru, tako, da je navzoče občinstvo kar strmelo. V začetku je rekel: Ako se kak Italijan potezuje za svoj narod, se ga hvali na vse pretego zaradi njegovega patriotizma, ako se pa Slovenci zavzemajo za svoj jezik — napada se jih z »mestatori«, agitatori itd.

Škoda, da ni bil vaš poročevalec ob enem stenograf, ker le tako bi mogel podati ta krasni zagovor v celoti. Dostaviti pa moramo, da je bil zaključek posebno ognjevit. Branitelj je vskliknil: Čuditi se mora človek, da ti ljudje, delavci, imajo še danes, o takem pritisku od raznih strani, toliko ljubezni do vere in cerkve.

Mi bi morali biti zadovoljni, da še silijo oni v cerkve, da so žaljeni, ako se ne spoštuje cerkvena zastava. Ako se jih bo odganjalo od cerkve, ako se jim bo prepovedovalo molite in hvalite Boga v svojem jeziku, kakor delajo ljudje, ki bi bili poklicani, da jih vabijo v cerkev, ki so pa v tej pravdi tako hudo proti njim nastopali, potem se ne bomo smeli čuditi, če tudi ti naši postanejo indiferentni proti veri, če se vržejo v naročje — anarhističnim agitatorjem. Pričakujem od sodne dvora, da prepreči to in da izreče pravično in milo razsodbo!

Razsodbo smo že priobčili v številki od minolega petka.

Dražbe premičnin. V torek., dne 22. oktobra ob 10. uri predpoludne se bodo vsled naredben tuk. c. kr. okrajnega sodišča za civilne stvari vršile sledeče dražbe premičnin: ulica Margherita 1, hišna oprava; ulica Malcanton 2 in ulica del Pesce 5, oprema v zalogi, tehtnica in likeri; ulica San Nicoló 13 oprema v zalogi; ulica Aequedotto 48 A, hišna oprava; na trgu S. Giovanni 6, hišna oprava; ulica del Pesce in ulica S. Sebastiano 2, hišna oprava, mobilje in preproge.

Vremenski vestnik. Včeraj: toplomer ob 7. uri zjutraj 13.2, ob 2. uri popoldne 18.7 C°. — Tlakomer ob 7. uri zjutraj 762.1 — Danes plima ob 8.22 predp. in ob 9.6 predp.; oseka ob 2.32 predpoludne in ob 2.48 popoldne.

»Ruski kružok«. Pravila so že predžena. Udeležnike prosimo, da prinesejo ali pošljejo tekom tega tedna za knjige po 3 krone učitelju gosp. Siherlu v »Posojilnici«, ulica S. Francesco št. 2. Knjigar zahteva namreč svoto za knjige v naprej.

Pevsko društvo »Adrija« v Barkovljah priredi dne 25. novembra t. l. svojo veselico z jako mnogovrstnim vspešdom, katerega objavimo pravočasno. Toliko na znanje drugim bratskim društvom.

Iz veteranskih krogov nam pišejo: I. pod pokroviteljstvom Nj. Veličanstva stoječe vojaško društvo obhajalo je minolo nedeljo v Ronkih s svojim tamošnjim oddelkom slavnost, ki se je imela že prej vršiti in ki je bila odložena vsled Najvišega obiska v Gorici, da je društvo moglo udeležiti se poklona Nj. Veličanstvu na postaji v Nabrežini. Da-si je bilo vreme jako neugodno, razvila se je ta slavnost v pravo ljudsko slavo. Že na vse zgodaj je odrinil oddelek 60 mož, z zastavo in godbo na čelu, iz Trsta. V Nabrežini se je pridružil izletnikom tamošnji oddelek z godbo (56 mož) in vsi skupaj so se odpeljali na določeno mesto Ronki, kjer sta se oba oddelka združila z onim v Ronkah in vsi skupaj formovali so stotnijo 198 mož. Pridružilo se je še tamošnje prostovoljno gasilno društvo, muzikalno društvo »Filarmonica« in na stotine ljudstva iz trga in okolice. Pred občinsko hišo so svirale, menjaje se, 3 godbe. Ob 9. uri je bila sv. maša na planem, katere so se udeležile tudi deputacije patrijotičnih društev iz Trsta in Kormina. Med mašo je imel gosp. župnik Bandeu slavnostni govor, s katerim je navduševal navzoče do udanosti do cesarja in do ljubezni do domovine. Po maši se je eden

starejših veteranov zahvalil župniku na lepem govoru ter pozval navzoče, da zakličejo trikratni »živio« presvetlemu cesarju, kar se je, seveda, z navdušenjem storilo. Vsled neprestanega dežja moral se je na planem namerjani koncert vršiti razdeljeno po dvoranah. Na večer smo se poslovili od svojih sodeželanov ter se razšli na svoje domove.

Vesti iz ostale Primorske.

× **Župan v Korminu.** Na mesto pok. Mihaela pl. Locatellija je izvoljen županom korminskim Josip Leghissa (čitaj: Legiša.)

× **Mandat je odložil** gosp. Ludvik Mighetti, ki je v Goriškem deželnem zboru zastopal goriško trgovinsko in obrtno zbornico.

Brzljavna poročila.

Iz naše vojne mornarice.

DUNAJ 21. (K. B.) Glasom brzljavne vesti je morala ces. ladija »Albatros« zaradi slabega vremena iskati zavetja v pristanišču Brindisi ter bode nadaljevala vožnjo, kadar to dopusti vreme. Na krovu je vse zdravo.

Kriza v španskem ministerstvu.

MADRID 21. (K. B.) Ker je v ministerstvu navstalo neko nesporazumljenje, je ministerski predsednik Silvela sklenil, da predloži kraljici-vladarici vprašanje o zaupanju ter poda ostavko vsega kabineta. Pravijo, da se predsedniku senata Azcarragi poveri sestava novega ministerstva.

MADRID 22. (K. B.) General Azcarraga je bil v avdijenci pri kraljici-vladarici. Potem se je posvetoval z nadvojvoda Tetuanskim in s Silvello. Pravijo, da bode Azcarraga o sestavi novega kabineta imel velike težave. Glasom lista »Heraldo« noče Silvela obdržati predsedništva, niti ostati na čelu konservativne stranke.

Ustaja na Kitajskem.

PEKING 20. (K. B.) Novi agleški poslanik Satow je prispel semkaj.

BEROLIN 21. (K. B.) »Wolff« javlja včeraj iz Tientsina, da je nemški poslanik pl. Mumm odpotoval v Peking.

TIENTSIN 20. (K. B.) Kitajske čete iz Če-ču niso šle skozi Tientsin ter ni znano, po kateri poti so šle.

BEROLIN 20. (Priv.) Nemška in angleška vlada sta sklenili pogodbo o čuvanju svojih koristi na Kitajskem, glasom katere se imajo otvoriti pristanišča ob rekah in obalnih vsem narodom; teritorialna posest Kitajske se ima vzdržati; ako bi katera vlast hotela kršiti to stanje, se imata obe državi zmeniti o postopanju. To pogodbo predložita ostalim velevladstvom v pritrjevanje.

PARIZ 21. (K. B.) »Havas« javlja dne 18. t. m. iz Pekinga: Kolona Bailloudova je vzela Paotingfu, predno so prispale mednarodne čete iz Pekinga. Naše čete so se vedle vzorno. Francoske čete, ki so se udeležile ekspedicije mednarodne kolone, so bile povsod posebno prijazno sprejete. O drugih četah se je prebivalstvo pritoževalo, da plenijo. V mnogih krajih so razobesili francoske zastave. Čo-ču so Li-Hung-Čangovi vojaki, bilo jih je 200, zapustili, ko je to zahteval neki francoski stotnik. Prihod ruskega poslanika Giersa v Peking pričakujejo še ta teden.

NEW-YORK 21. (K. B.) Državni tajnik Hay se v odgovoru na zadnjo francosko noto zavzema za to, da je pogajanje zaradi miru pričeti s skupno izjavo velevladst, s katero je zagotoviti teritorialno posestno stanje Kitaja, kakor je bilo dosedaj, ter zahtevati odkrit in svoboden trgovinski promet za vse narode.

PEKING 19. (K. B.) Reuter javlja: Poslaniki še niso pripravljeni, da bi se jutri sešli s princem Tsingom in Li-Hung-Čangom. Sestanek bržkone odložijo. Grof Waldersee je izjavil, da je po njegovem mnenju vojna končana, ter da ga kmalo odpokličejo.

HONGKONG 20. (K. B.) Iz Kantona javljajo, da se ustaja razširja proti Vzhodni reki. Prebivalci v Čeklungu dvomijo, da bi vojne oblasti mogle očuvati mesto. Kitajci zatrjujejo, da so ustaši sklenili, da dne 23. t. m. razrušijo vse misijone v Kvangtunu ter pomorje vse Kitajce-kristjane.

Nova železnica na Bolgarskem.

SREDEC 21. (K. B.) Sinoči so odpotovali vsi ministri, razven predsednika, ki je bolan, predsednik sobranja, več poslancev in mnogo povabljenih gostov v Tirnovu, da se

udeležijo otvoritve nove železnice Ruščuk-Gornja Orehovieva-Tirnova. Železnica meri 130 km. Otvoritve se udeležita knez Ferdinand in princ Filip Saksen-Koburg-Gotaški.

Turčija in Rusija.

CARIGRAD 21. (K. B.) V petek večer je sultan sprejel ruskega poslanika Sinovjeva ter mu rekel, da je namenil bivšega ministra Turkan pašo v to, da pozdravi carja v Livadiji. Ob enem je ponovno zagotavljal, da so izdane potrebne naredbe v kaznovanje Kurdiv, ki so napali ruskega diplomatskega zastopnika v Erzikianu.

Vojna v južni Afriki.

LOURENZO MARQUEZ 20. (K. B.) »Reuter« javlja: Predsednik Krüger je odpotoval s parnikom »Gelderland«.

DURBAN 20. (K. B.) General Buller je s parnikom »Hawarden Castle« odpotoval na Angleško.

JOHANNESBURG 20. (K. B.) »Reuter« javlja: Od todi je odkorakal močen oddelek proti Boysenu iz Kliprivebergu, kjer se nahajajo močni sovražni oddelki.

LONDON 22. (K. B.) »Reuter« javlja dne 19. t. m. iz Standertova: Manjši oddelki Burov, ki so se vrnili s severa, ko jo general Buller opustil zasledovanje istih, pretijo angleškim zvezam. Prošli teden so Buri razdrli železnično progo na vzhodu in zapadu od Standertona, a povzročili neznatno škodo.

Trgovina in promet.

Tedensko tržno poročilo.

V Trstu, dne 20. oktobra 1900.

(Cene vseh predmetov veljajo brez carine.)

Kolonijalno blago: Kava: Tudi prošlega tedna je bilo mnogo dovoza v Santos-u; ker se je pa skoraj vse dovoženo blago odpeljalo na Nemško in v Zjedinjene države, se zaloga v Santosu in znatno zvišala. Prihodnji pridelek obeta, da bo lep in zadovoljiv. Meročajni trgi so kolebali glede cen; en dan so cene rastle, drugi dan padale. Brazil je v svojih ponudbah popustil za en shilling. Naš trg je bil miren o omejenem prometu. S trga je bilo vzetih: 800 vreč kave Santos od navadne do fine po 46 do 57 K za 50 kg. — Na skladiščih je bilo kave 18.426 q. — Dovoz je znašal od 12. do 18. oktobra: Iz Port Saída 550 vreč kave, razne proizvodnje 5031 vreč.

Sladkor. Ves teden je bil položaj miren; cene so padale; danes se položaj ni zboljšal. Zaključili smo o naslednjih cenah:

Za gotovo prevozno blago, voznine prostu v Trstu s škantom 2%:

Centrifugalni pilé . . . 27 ³/₄ — 28 ¹/₄ K
Melis-pilé 28 — 28 ¹/₄ „
Concasse 28 — 28 ¹/₂ „
V soleh po 1.80 do 2 kg. 31 — — „
V koekah v zabojih po 25

in 50 kg. 30 ¹/₂ — 31 — „

Za naročbe november-marej:

Centrifugalni pilé . . . 27 ¹/₄ — 27 ³/₄ K
Melis 27 ¹/₂ — 27 ³/₈ K

Iz notranjosti je došlo od 12. do 18. t. m. po železnici: 22.800 q (proti 21.900 q v isti dobi lani).

Zaloga je znašala dne 17. t. m.: 55.400 q, od katerih je bilo 53.929 q na javnih skladiščih. (V isti dobi lani je znašala zaloga 8600 q, in sicer 7178 q na skladiščih.)

Žito: Prošli teden ni bilo nobenega prometa, ker ni bilo blaga na razpolago; trg stalen.

Zaloga je znašala: 200 q pšenice, 1995 turščice (1795 q na skladiščih) in 200 q ovsu.

Bombaz: Trg nespremenjen; brez kupčije.

Moka: Brez kupčije, trg nespremenjen.

Sadje: Agrume, Trg medel. Levantinsko sadje: trg miren, malo prometa.

Les: Trg medel, malo prometa.

Olje oljkino: Poročila o prihodnjem pridelku ugodna; sklenilo se je nekoliko kupčij o znižanih cenah na daljše roke; cene so še vedno precej visoke, ker ni gotovega blaga na razpolago. — Prodalo se je 170 q levantinskega olja za prvih 14 dni novemb. po 70 K in 80 q za december po 68 K za q.

Riž: Ponudbe trajajo še vedno, naročb je malo, vsled tega je bil naš trg medel. Od 1. jan. do konca septembra je bilo iz Indije v Evropo uvoženega riža za 170.000 ton manj nego v isti dobi lani.

Zahvala.

Za mnogoštevilne dokaze srčnega sočutja in iskrenega sožalja povodom bolezni in smrti našega nepozabnega soproga, očeta, tasta in starega očeta, gospoda

Frana Košuta

izrekamo sorodnikom, prijateljem in znanem iz Nabrežine, s Proseka, iz Rojana ter od drugih bližnjih in daljnjih krajev, posebnost pa g. Ivanu vitezu Nabergoju, deželnemu poslancu dru. Gregorinu, Alojziju Goriupu, županstvu v Nabrežini, slavnemu društvu „Skala“ za žalostinke, vaščanom iz sv. Križa, sploh vsem, ki so pokojnika spremlili k večnemu počitku, tem potom svojo presrečno zahvalo. Bog naj povrne vsem!

Sv. Križ, dne 19. oktobra 1900.

Žalujoče rodbine: Košuta, Nabergoj, Gruden.



Tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanem prežalostno vest, da je naša ljubljena hči

Ivana Rizzoti

roj. Čenčur

po kratki in mučni bolezni, previdena se svetini zakramenti za umirajoče, v dobi 24. let, danes ob 1 uri po noči mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb pokojne se bo vršil v torek dne 23. oktobra ob 3. uri popoldne iz bolnišnice.

Trst, 22. oktobra 1900.

Rodbina Čenčur.

One naše gosp. kupce ki pošiljajo po blagó z vozom, prosimo naj opozorijo voznike da smo se preselili v ulico **Commerciale št. 3** (v bližini dobro poznane kavarne Fabris.)

J. PIPAN & C.o

Zaloga kave, riža in olja.

Anton Baretto

sodar

TRST — Vicolo cieco št. 4. — TRST

naznanja slavnemu občinstvu, da ima v zalogi staro in novo vinsko posodo od 20 litrov višje. Izgotavlja vsake vrste posode in v sodarsko stroko spadajoča dela.

Se priporoča rojakom v smislu gesla: „Svoji k svojim“.

100 do 300 goldinarjev

zamorejo si pridobiti osebe vsakega stanu v vsakem kraju gotovo in pošteno, brez kapitala in rizika z razpečevanjem zakonito dovoljenih državnih papirjev in srečk. Ponudbe pod naslovom **Ludwig Oesterreicher** v Budimpešti, VIII Deutschgasse, 8.

Pekarna M. Moder

TRST — Ulica Riborgo št. 15 — TRST. Zaloga raznovrstnih sladčič, kakor tort, krokanov, konfetov, biškotov itd. Štirikrat na dan svež kruh, koji pošilja franco na dom, trgovcem v razprodajo pa s primernim popustom. Prevzema kruh v pečivo in vsako naročbo za poroke, pojedine in druge domače slavnosti po zelo nizkih cenah.

Na prodaj

imam še precejšno množino „**Prosekarja**“ prve vrste. Oddajam ga tudi na malo (od 5 lit. naprej)

Dragotin Starec
Prosek.

Dr. Rosa Balsam Praško domače zdravilo

iz lekarne B. Fragner-ja v Pragi

je že več kakor 30 let obče znano domače zdravilo vzbuja slast in odvaža lahko. Z redno uporabo istega se prebavljanje krepi in ohrani.

Velika steklenica 1 gld., mala 50 nvč. po pošti 20 nvč. več.



Varilo! Vsi deli embalaže nosijo zraven stoječo, postavno položeno varstveno znamko.

je staro, najprej v Pragi rabljeno domače zdravilo, katero varuje in ohrani rane čiste, vnetje in bolečine olajša in hladi.

V pušicah po 35 in 25 nvč., po pošti 6 nvč. več.

Glavna zaloga:

Lekarna B. Fragner-ja c. in kr. dvornega zalagatelja „pri črnem orlu“

Praga, Malastran, ogel Spornerejeve ulice.

Vsakdanje poštno razpošiljanje.

Zaloga v lekarnah Avstro-Ogerske, v Trstu v Lekarnah: G. Luciani, E. Leitenburg, P. Prendini, S. Serravallo, A. Suttina, C. Zanetti, A. Praxmarer.

VELIKO ZALOGO

raznovrstnega usnja in čevljarskih potrebščin priporoča slavnemu občinstvu in posebnost gg. čevljarjem

tvrdka ANT.° CARLO CATTAL

TRST - ulica Stadion 2., uhoč ulica Torrente - TRST

(nasproti pivovarne „Aurora“)

Cene zmerne in postrežba točna.

Vojaških invalidov velika

Zadnji mesec

zlata in srebrna loterija

Glavni dobitnik: **60.000 KRON**

v gotovini z 20% odbitkom.

INVALIDNE SREČKE PO 1 KRONO

PRIPOROČAJO: Josip Bolaffio, Mandl & C.ie, Mercurio Trieslino, Ign. Neumann, Henrik Schieffmann.

Carl Greinitz Neffen

Na Corsu št. 33. podružnica Trst. Piazza della Legna 2.

Železo in razno železno blago na drobno in na debelo.

Priporočajo svojo dobro sortirano zalogo

predmetov za stavbarstvo

traverze, zaklepe, železo za kovače in facon, stare železnične šine, držaje

in ograje, vodnjake, pumpe, železne cevi in take iz vlitiga železa,

vse tehnične predmete, popolne naprave kopelji in stranišč

peči in štedilna ognjišča

kuhinjsko, namizno in hišno opravo, železne meble in pred ognjem varne blagajne

nagrobne križe in obgrobnje ograje, orodja za vsako obrt.

Mala oznanila.

Pod to rubriko prinašamo oznanila po najnižjih cenah. Za enkratno insercijo se plača po 1 nvč. za besedo; za večkratno insercijo pa se cena primerno zniža. Oglasi za vse leto za enkrat na teden stanejo po 10 gld. ter se plačujejo v četrtletnih anticipatnih obrokih. Najmanjša objava 30 nvč.

V Trstu.

Inženjer Živic se priporoča svojim rojakom želeč, da ne bi nosili dobičkov našim nasprotnikom, kateri nas hočejo uničiti.

Prosi torej obrniti se za nakup strojev in tehničnih predmetov do njegove, stare, poštene, slovenske trdke.

Schivitz e Compⁱ, Trst ulica Zonta št. 5. pri novem sv. Antonu.

Krojač.

Anton Jerič, krojač v ulici Torrente št. 34, I n, se priporoča slavnemu slovenskemu občinstvu, posebno pa častitljivi duhovščini.

Zaloga likerjev v sodčih in buteljkah.

Perhauc Jakob ulica Acquedotto 8. Zaloga vsakovrstnih vin in buteljk. Postrežba točna, cene zmerne.

Krème.

Potočnik Fran ima gostilno v ulici Ireneo št. 2, točji istrsko, dalmatinsko in belo vipavsko vino ter Steinfeldsko pivovarski čas mrzle jedi. Odprto vedno do polnoči.

Obuvala.

Rehar Peter ulica Riborgo št. 25. Velika zaloga in delavnica vsakovrstnega obuvala po naročbi.

Pekarne in sladčičarne.

H. Stibiel Piazzetta S. Giacomo št. 3 (Corso) filijalka ulica Riborgo 15. ima veliko pekarno in sladčičarno. Vedna zalogo vsakovrstnih tort, krokanov, konfetov, raznovrstnih sladčič v kosih in v skatljicah, finih biškotov, različnih likerjev in vin v buteljkah za poroke, birme, krste in druge slavnostne prilike. Vsakovrsten, vsak dan večkrat pečen fin in navaden kruh se razpošilja po pogodbi in naročilu franco na dom in trgovcem v razprodajo.

Jak. Perhauc Ulica Stadion št. 20, pekarna in sladčičarna, svež kruh večkrat na dan, prodaja moke. Vsprejemamo tudi domači kruh v pečivo. Postrežba točna.

Kavarne.

Anton Šorli priporoča svoji kavarni „Commercio“ in „Tedesco“ ki sti shajališči Slovencev. Na razpolago so vsi slovenski in mnogi drugi časniki.

Trgovali.

Fran Hitty Ulica Barriera vecchia št. 13. prodajalnica vsakovrstnega manifakturnega blaga in drobnarij. Na zahtevanje se pošiljajo vzorci tudi na deželo.

Oglje in drva.

Muha Josip v ulici del Torro št. 12. priporoča svojo dobro preskrbljeno zalogo oglja in raznega kuriva kakor premoga, koka, trdega lesa itd. Svoji k svojim!

Pohištvo.

Prva slovenska izdelovalnica in zaloga raznovrstnega pohištva lastnega izdelka. Sprejemam naročbe po načrtu. Delo fino in trpežno, cene brez konkurence. Za mnogobrojne naročbe se toplo priporoča svojim rojakom v mestu in na deželi v smislu gesla „svoji k svojim.“ Andrej Jug v Trstu ulica S. Lucia 12. (zadej c. kr. deželne sodnije.)

Slovenec priporoča svojo veliko prodajnico in izdelovalnico vsakovrstnega pohištva in popraviljenje istega po cenah ki zadovolje gotovo vsakega gosta. Za obilne obiske se priporoča. Ivan Cink, ulica S. Daniele št. 2.

V Gorici.

Civilni in vojaški krojač.

C. kr. privilegirani kroji vsakemu koj razumijiv krojiti

Martin Poveraj v Gorici na Travniku št. 24 I. n. ima izborni zalogo vsakovrste blaga za obleke iz inozemskih in avstrijskih tovarn in gotovih oblek. dežnikov in sobnih plaščev za vsako sezono. Vse po naj-novejši modi.

Voščene sveče.

J. Kopač svečar v Gorici ulica Sv. Antona št. 7 izdeluje sveče iz pristnega čebelnega voska. Za pristnost jamči s 2000 k. Za obilne naročbe se priporoča prečastiti duhovščini, cerkvenim oskrbnikom ter slavnemu občinstvu.

Novoporočenci pozor!

Velika zaloga vsakovrstnega pohištva, mebljev, okvirjev, ogledal, stolic za jedilne sobe, blazin z različnimi tapetarij, in pohištvo za elegantne sobe. Sprejemanje vsakovrstnih naročil v svojo stroko spadajočih del. **Anton Breščak**, Gorica, Gosposke ulice št. 14. Prodaja proti primerni varščini tudi na obroke.

Sprejemanje denarnih vlog na vložne knjižice, na tekoči račun in na girokonto s 4 1/2% obrestovanjem od dne vloge do dne vzdiga. **Eskompt menjic** najkulantneje. **Borzna naročila.**

„Ljubljanska kreditna banka“

v Ljubljani

Špitalske ulice št. 2.

Nakup in prodaja

vseh vrst rent, državnih papirjev, zastavnih pisem, srečk, novcev, valut itd. po najkulantnejših pogojih.

Posojila na vrednostne papirje proti

nizkim obrestim.

Zavarovanje proti kurzni izgubi.

Promese k vsem žrebanjem.